ЗМІСТ

Адміністративне судочинство. Навчальний посібник для підготовки до іспитів

Подивитись анотацію та купити на **jurkniga.ua**

Анотація

Призначенням навчального посібника є надання знань щодо основних категорій адміністративного судочинства, механізмів судового захисту прав, свобод та інтересів учасників правовідносин, що виникають у сфері публічної адміністрації, знайомства з системою спеціалізованих судів, які здійснюють адміністративне судочинство.

Навчальний посібник містить стислий виклад курсу адміністративного судочинства та розрахований на студентів, слухачів, аспірантів юридичних начальних закладів. Структура навчального посібника побудована на найбільш оптимальному та легкому поданні матеріалу студентам – у запитаннях і відповідях, при цьому відповідь на питання викладена та розкрита чітко, стисло та зрозуміло.

Даний посібник стане у пригоді всім, хто бажає озброїти себе системою знань з курсу адміністративного судочинства, які стануть у пригоді в практичній діяльності кожного юриста.

ВСТУП

Згідно зі статтею 5 Кодексу адміністративного судочинства України (надалі – КАС) кожна особа має право в порядку, встановленому цим Кодексом, звернутися до адміністративного суду, якщо вважає, що рішенням, дією чи бездіяльністю суб'єкта владних повноважень порушені її права, основоположні свободи або законні інтереси, і просити про їх захист шляхом, що визначений цим Кодексом.

Пропонований навчальний посібник побудований за системою та положеннями Кодексу адміністративного судочинства України в редакції від 15.12.2017 року. Оновлення КАС було здійснене у рамках реформи правосуддя. Реформа вимагала внесення змін до Конституції України, а також до низки законів, пов’язаних із системою судочинства.

Розробкою змін до Основного Закону зайнялася Конституційна Комісія, створена указом президента в квітні 2015 року. У складі комісії працювали понад 60 осіб: юристи, науковці, народні депутати, громадські діячі . Конституційні зміни розроблялися у співробітництві з Венеціанською комісією.

2 липня 2016 року Верховна Рада прийняла зміни до Конституції: їх підтримали 335 депутатів при необхідному мінімумі в 300 голосів. Також в цей день було прийнято Закон «Про судоустрій і статус суддів».

Серед інших законів, прийнятих в рамках судової реформи – Закон «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів», Закон «Про забезпечення права на справедливий суд», Закон «Про вищу раду правосуддя» та ряд інших.

Навчальний посібник допоможе у засвоєнні студентами, слухачами та усіма практикуючими юристами поняття адміністративного процесуального права, адміністративного процесу, його завдань, принципів, загальних положень адміністративного процесу, а також позовного провадження, провадження у зразкових адміністративних справах, перегляд судових рішень, функції адміністративного процесу при виконанні судових рішень.

Начальний посібник містить стислий виклад курсу адміністративного процесуального права та розрахований на студентів, слухачів,

аспірантів юридичних начальних закладів. Структура навчального посібника побудована на найбільш оптимальному та легкому поданні матеріалу студентам – у запитаннях і відповідях, при цьому відповідь на питання викладена та розкрита чітко, стисло та зрозуміло.

Структура навчального посібника визначена навчальною програмою курсу. Даний посібник стане у пригоді всім, хто бажає озброїти себе системою знань з курсу адміністративного судочинства України, які стануть у пригоді в практичній діяльності кожного юриста, надасть загальне розуміння структури адміністративного процесу, виділення основних підходів до його визначення, усвідомлення сутності завдань і змісту основних адміністративних проваджень, які здійснюють різні суб'єкти виконавчої влади, сприятиме розвитку навичок і вмінь щодо застосування чинного законодавства, правильного складання необхідних процесуальних документів.

АДМІНІСТРАТИВНЕ СУДОЧИНСТВО УКРАЇНИ – ПОНЯТТЯ, ЗАВДАННЯ, ОСНОВНІ ЗАСАДИ

1. Поняття адміністративного судочинства

Адміністративне судочинство по своєї суті за визначенням правової науки вважається діяльністю адміністративних судів щодо розгляду і вирішення адміністративних справ у порядку, встановленому Кодексом адміністративного судочинства України.

Змістом адміністративного судочинства є здійснення правосуддя в адміністративних справах шляхом розв'язання публічно-правових спорів.

Впроваджувалось адміністративне судочинство поступово, починаючи з заходів, що були передбачені Концепцією судово-правової реформи, затвердженою постановою Верховної Ради України 28 квітня 1992 року, визначаючи спеціалізацію суддів і утворення спеціалізованих судових колегій і закінчуючи створенням цілісної вертикалі адміністративних судів.

Після закріплення Конституцією України 1996 року універсального правила на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їхніх посадових і службових осіб та поширення юрисдикції судів на всі правовідносини, які виникають у державі, створення вертикалі адміністративних судів стало очевидним. Але для започаткування створення системи адміністративних судів знадобилося майже десять років.

Фундаментальним етапом становлення системи адміністративної юстиції стало прийняття 6 липня 2005 року Кодексу адміністративного судочинства України (КАС), який набрав чинності з 1 вересня 2005 року.

Закон України «Про судоустрій і статус суддів» від 7 липня 2010 р. вперше нарівні з загальною і господарською ланками судочинства передбачив систему адміністративних судів.

15 грудня 2017 року набрала чинності нова редакція КАС.

Система адміністративного судочинства нині побудована наступним чином:

Судами першої інстанції є:

по-перше, неспеціалізовані місцеві загальні суди. Вони поряд з адміністративними справами розглядають цивільні і кримінальні справи. Це районні, міські, районні у містах та міськрайонні суди;

по-друге, окружні адміністративні суди.

Місцеві загальні суди і окружні адміністративні суди є судами першої інстанції та **не підпорядковані одне одному.**

Апеляційною інстанцією (тобто інстанцією, яка переглядає судові рішення, які не набрали законної сили) для місцевих загальних судів та окружних адміністративних судів є апеляційні адміністративні суди. Вони створюються на територіях, що складаються з декількох областей.

Вищою судовою інстанцією, тобто **касаційною інстанцією** (переглядає судові рішення адміністративних судів першої інстанції та апеляційних адміністративних судів) в адміністративних справах є Верховний Суд (Касаційний адміністративний суд у складі Верховного Суду).

2. Завдання адміністративного судочинства

Кодекс адміністративного судочинства України визначає юрисдикцію та повноваження адміністративних судів, встановлює порядок здійснення судочинства в адміністративних судах (ст. 1 КАС).

Завданням адміністративного судочинства є справедливе, неупереджене та своєчасне вирішення судом спорів у сфері публічно-правових відносин з метою ефективного захисту прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб від порушень з боку суб'єктів владних повноважень (ч. 1 ст. 2 КАС).

На виконання вказаних завдань **при здійсненні правосуддя адміністративні суди перевіряють** (ч. 2 ст. 2 КАС) у межах своєї компетенції чи вчинені рішення та дії **суб'єктів владних повноважень**:

1) на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що визначені Конституцією та законами України;

2) з використанням повноваження з метою, з якою це повноваження надано;

3) обґрунтовано, тобто з урахуванням усіх обставин, що мають значення для прийняття рішення (вчинення дії);

4) безсторонньо (неупереджено);

5) добросовісно;

ЗМІСТ

ВСТУП 3

АДМІНІСТРАТИВНЕ СУДОЧИНСТВО УКРАЇНИ – ПОНЯТТЯ, ЗАВДАННЯ, ОСНОВНІ ЗАСАДИ 5

1. Поняття адміністративного судочинства 5

2. Завдання адміністративного судочинства 6

3. Основні засади адміністративного судочинства 9

4. Інші засади адміністративного судочинства 17

ПИТАННЯ ЮРИСДИКЦІЇ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ 18

5. Загальні питання адміністративної юрисдикції 18

6. Предметна адміністративна юрисдикція 21

7. Інстанційна адміністративна юрисдикція 24

8. Територіальна адміністративна юрисдикція (підсудність) 27

СКЛАД СУДУ І ВІДВОДИ 30

9. Загальні питання щодо складу суду в адміністративному судочинстві 30

10. Здійснення судочинства суддею одноособово і колегіально (колегією суддів) 30

11. Відводи в адміністративному судочинстві 32

УЧАСНИКИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРОЦЕСУ 37

12. Загальні питання щодо суб’єктів адміністративного процесу 37

13. Учасники адміністративної справи 39

14. Особливості статусу осіб, що беруть участь у справі, за процесуальної співучасті 44

15. Процесуальні права і обов’язки учасників адміністративної справи 45

16. Інші учасники адміністративного процесу 50
ПРЕДСТАВНИЦТВО В АДМІНІСТРАТИВНОМУ ПРОЦЕСІ 57
17. Загальне поняття представництва..... 57
18. Види представництва в адміністративній справі 57
19. Види представників в адміністративній справі 58
20. Повноваження представників в адміністративному суді 60
ДОКАЗИ І ДОКАЗУВАННЯ 62
21. Загальні питання щодо доказів 62
22. Види доказів 62
23. Процесуальні властивості доказів 65
24. Обов'язок доказування. Звільнення від доказування 66
25. Подання і витребування доказів. Оцінка доказів 68
26. Забезпечення доказів..... 70
СУДОВІ ВИТРАТИ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ 73
27. Загальні питання судових витрат..... 73
28. Інші питання судових витрат 74
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЗОВУ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ 78
29. Загальні питання забезпечення позову..... 78
30. Заходи забезпечення позову..... 79
31. Інші питання забезпечення позову 81
ПОЗОВНЕ ПРОВАДЖЕННЯ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ 84
32. Загальні питання позовного провадження в адміністративному судочинстві 84
33. Письмові заяви учасників адміністративної справи 87

34. Відкриття провадження в адміністративній справі..... 92
35. Підготовче провадження в адміністративному судочинстві. 100
36. Врегулювання спору за участю судді..... 103
37. Відмова позивача від позову. Примирення сторін..... 105
38. Розгляд справи по суті в адміністративному судочинстві 107
ФІКСУВАННЯ СУДОВОГО ПРОЦЕСУ..... 116
39. Фіксування судового засідання технічними засобами 116
40. Протокольна форма фіксації 116
41. Інші питання фіксації судової справи 118
ЗУПИНЕННЯ І ЗАКРТИТТЯ ПРОВАДЖЕННЯ В СПРАВІ. ЗАЛИШЕННЯ ПОЗОВУ БЕЗ РОЗГЛЯДУ. 120
42. Зупинення провадження в справі..... 120
43. Закриття провадження в справі..... 122
44. Залишення позову без розгляду 123
СУДОВІ РІШЕННЯ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ 125
45. Загальні питання щодо судових рішень 125
46. Порядок ухвалення судових рішень і повноваження суду при їх винесенні 126
47. Формальний зміст судового рішення 130
48. Інші питання щодо судових рішень 133
ОСОБЛИВОСТІ ПОЗОВНОГО ПРОВАДЖЕННЯ В ОКРЕМИХ КАТЕГОРІЯХ АДМІНІСТРАТИВНИХ СПРАВ 138
49. Загальні питання провадження у складних та термінових справах 138
50. Розгляд типових та зразкових справ..... 141
АПЕЛЯЦІЙНЕ ПРОВАДЖЕННЯ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ 143

51. Загальні питання апеляційного провадження 143
52. Апеляційна скарга 145
53. Відкриття апеляційного провадження 146
54. Інші питання на етапі до апеляційного розгляду 149
55. Апеляційний розгляд 151
56. Повноваження суду апеляційної інстанції та правові підстави рішення 155
57. Судові рішення суду апеляційної інстанції 159
58. Інші питання розгляду справи в апеляційній інстанції 160
КАСАЦІЙНЕ ПРОВАДЖЕННЯ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ 162
59. Загальні питання касаційного провадження 162
60. Касаційна скарга 164
61. Відкриття касаційного провадження 165
62. Інші питання на етапі до касаційного розгляду 168
63. Відкриття касаційного розгляду 171
64. Касаційний розгляд адміністративної справи 172
65. Повноваження суду касаційної інстанції та правові підстави рішення 177
66. Судові рішення суду касаційної інстанції 181
67. Інші питання розгляду справи в касаційній інстанції 183
ПЕРЕГЛЯД СУДОВИХ РІШЕНЬ ЗА НОВОВИЯВЛЕНИМИ ТА ВИКЛЮЧНИМИ ОБСТАВИНАМИ 185
68. Загальні питання провадження за нововиявленими та виключними обставинами 185
69. Подання заяви про перегляд судових рішень за нововиявленими та виключними обставинами 187

70. Провадження за нововиявленими та виключними обставинами 188
ВИКОНАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ В АДМІНІСТРАТИВНИХ СПРАВАХ 191
71. Загальні процесуальні питання виконання судових рішень . 191
72. Інші процесуальні питання виконання судових рішень 195
ВІДНОВЛЕННЯ ВТРАЧЕНОГО СУДОВОГО ПРОВАДЖЕННЯ 202
73. Загальні питання провадження 202
74. Заява про відновлення втраченого провадження 202
75. Розгляд заяви про відновлення втраченого провадження 204
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ І ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ 206

Книги, які можуть вас зацікавити

Адміністративне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів

Кодекс адміністративного судочинства України

Конституційне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів

Цивільний процесуальний кодекс України

Цивільне процесуальне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів

Цивільне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів

Перейти до галузі права
Адміністративне право

ЮРКНИГА
від теорії до практики

Перейти на сайт →